

Geachte leden van de vaste Kamercommissie OCW,

“De schoolleider is de laatste jaren door de overheid onvoldoende in positie gebracht.” Dit citaat uit de IBO brief is volgens AVS helemaal terecht. De schooldirecteur heeft een van de meest cruciale rollen in het onderwijs. Het is de schoolleider die de schakel is tussen beleid en praktijk en die nodig is om beleid tot uitvoer te brengen en tot in de klas te brengen.

Als AVS zijn wij er van overtuigd dat sterke schooldirecteuren zorgen voor sterke scholen, waar kinderen goed worden voorbereid op de toekomst. In 2018 heeft de Onderwijsraad geadviseerd om de **Beroepsgroep schoolleiders in het funderend onderwijs** te versterken¹. AVS is van harte bereid om dit, samen met andere direct betrokken partijen, op te pakken.

- Scholen in Nederland zijn allemaal anders. Daarom zou het wat AVS betreft veel logischer zijn om de verantwoordelijkheid voor de **maatschappelijke opdracht** bij de school te leggen i.p.v. bij het bestuur zoals de IBO brief voorstelt. Elke school in Nederland is verschillend, qua populatie, geografische locatie, pedagogisch concept, denominatie etc. Het vraagt handelingsruimte van de schoolleider hierop te acteren. Het schoolbestuur zorgt voor de randvoorwaarden waarbinnen de scholen hun maatschappelijke opdrachten kunnen vervullen, de schoolleider geeft er praktische invulling aan.
- Zoals gezegd vindt AVS dat de maatschappelijke opgave van de school leidend is en niet die van het bestuur. Om invulling te kunnen geven aan deze maatschappelijke opgave van de school, werkt de schoolleider veelal samen met bijvoorbeeld kinderopvang, gemeente en jeugdzorg-, sport- en cultuurorganisaties. Daarvoor is het cruciaal dat de **schoolleider op de juiste manier in de wet wordt gepositioneerd**. Dit is momenteel niet het geval, waardoor de strategische rol van de schoolleider in het bevorderen van de onderwijskwaliteit onvoldoende uit de verf komt.
- De voorkeur van AVS gaat uit naar scenario B. Maar welk scenario uiteindelijk ook gekozen wordt, sowieso is versterking van het samenspel tussen bestuur en schoolleiding nodig. In het **managementstatuut** wordt beschreven welke taken en bevoegdheden belegd worden bij schooldirecteuren en welke taken op het niveau van het bevoegd gezag, bij de besturen, blijven. Bij veel schoolbesturen gaat dit in overleg en wordt het subsidiariteitsbeginsel gehanteerd, maar dit is geen garantie. Voor AVS is het daarom cruciaal dat het managementstatuut zijn huidige wettelijke basis niet alleen behoudt, maar vanuit het subsidiariteitsbeginsel zelfs wordt versterkt.
- In deze sturingsdiscussie wordt gesproken over de rol van het bestuur, maar de rol van de raad van toezicht ontbreekt. Zij hebben intern toezicht te houden op de kwaliteit van onderwijs, maar zowel in de **code goed bestuur** (po en vo) als in de **code goed toezicht**² staat nu niets over scholen en schoolleiders. Raden van toezicht hoeven geen enkel contact te hebben met schooldirecteuren, terwijl het in de school gebeurt. Wanneer je serieus toezicht wil houden op de kwaliteit van onderwijs kan dit in onze ogen niet zonder dat de schoolleider en de maatschappelijke opdracht van de school opgenomen worden in deze codes.

---

¹ Een krachtige rol voor schoolleiders | Advies | Onderwijsraad
² VTOI-NVTK, code-goed-toezicht-2021.pdf

- AVS vindt het zeer belangrijk dat besturen hun eindverantwoordelijkheid nemen voor de onderwijskwaliteit van hun scholen. De schoolleider is echter degene die op schoolniveau verantwoordelijk is voor die onderwijskwaliteit. Deze positie van de schoolleider is momenteel onvoldoende in het **toezichtkader van de Onderwijsinspectie** verankerd.
- Schoolleiders zijn niet alleen werkgever maar ook werknemer en hebben vanuit die hoedanigheid een zwakke positie in de medezeggenschap. Doordat zij ook mede-beleidsmakers zijn binnen een schoolbestuur, voelen zij een onverenigbaarheid om op reguliere wijze onderdeel te zijn van de GMR. Op onderdelen, zoals bijvoorbeeld het meerjarenformatieplan en eventueel specifiek beloningsbeleid, zijn schoolleiders als werknemer echter wel onderwerp van gesprek. AVS vindt dat de positie van **schoolleiders in de (reguliere) medezeggenschap** verbeterd moet worden.
- Scholenfusies zijn in het Nederlandse onderwijsbestel een gangbaar fenomeen geworden. Daarentegen is er geen **proces ingericht mochten scholen uit een schoolbestuur willen stappen**. AVS zou het wenselijk vinden om hiervoor, met alle waarborgen omkleed, wel een wettelijke mogelijkheid te creëren.

Tot slot

De constatering dat de kwaliteit van het funderend onderwijs onder druk staat is terecht. Leraren, ondersteunend personeel, schoolleiders, besturen en niet te vergeten heel veel andere mensen in en rondom de school, werken hier elke dag keihard aan. Wat zij nodig hebben is consistent beleid, duidelijkheid in wat er van hun verwacht wordt en een duurzaam meerjarenperspectief. AVS denkt hier graag in mee en brengt de stem van de schoolleider op de beleidstafel. Want in de school, daar gebeurt het!

Karin Straus
Voorzitter Academie & Vakvereniging Schoolleiders (AVS)
www.avs.nl